

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 15 czerwca 2006 r. *

W sprawach połączonych C-393/04 i C-41/05

mających za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez cour d'appel de Liège (C-393/04) oraz przez tribunal de première instance de Liège (C-41/05) (Belgia), postanowieniami z dnia 15 września 2004 r. oraz z dnia 24 stycznia 2005 r., które wpłynęły do Trybunału, odpowiednio, w dniu 17 września 2004 r. i w dniu 3 lutego 2005 r., w postępowaniach:

Air Liquide Industries Belgium SA

przeciwko

Ville de Seraing (C-393/04),

Province de Liège (C-41/05),

TRYBUNAŁ (druga izba)

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), P. Kūris i G. Arestis, sędziowie,

* Język postępowania: francuski.

rzecznik generalny: A. Tizzano,
sekretarz: K. Sztranc, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 października 2005 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Air Liquide Industries Belgium SA przez adwokatów P. De Bandta, H. Deckersa i G. Lienarta,

- w imieniu Ville de Seraing przez adwokatów J.L. Gilissena, r. Ghodsa i M.P. Donea,

- w imieniu Province de Liège przez adwokata C. Collarda,

- w imieniu rządu belgijskiego przez M. Wimmera, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez J.P. Keppenne'a i B. Stromskiego, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 30 marca 2006 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni pojęcia pomocy państwa oraz ewentualnych skutków prawnych mogących wyniknąć na poziomie krajowym z istnienia takiej pomocy. Wnioski te dotyczą również wykładni pojęcia opłaty o skutku równoważnym oraz podatku wewnętrznego.

- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach sporów między Air Liquide Industries Belgium SA (zwanej dalej „Air Liquide”) i Ville de Seraing oraz między Air Liquide i Province de Liège.

- 3 Air Liquide to międzynarodowa grupa specjalizująca się w dziedzinie produkcji i dostawy gazów technicznych i medycznych, jak również świadcząca związane z tym usługi. W szczególności Air Liquide jest dostawcą tlenu, azotu, wodoru oraz wielu innych gazów dla tak zróżnicowanych sektorów działalności jak przemysł metalurgiczny, rafineryjny, chemiczny, metalurgiczny, szklarski, elektroniczny, papierniczy, spożywczy, medyczny i kosmiczny.

- 4 W ramach swojej działalności Air Liquide w szczególności zapewnia dostawę gazów technicznych z wielu zakładów produkcyjnych zlokalizowanych w Belgii, Francji i Niderlandach do klientów prowadzących działalność w tych trzech krajach. Działalność dostawcza zapewniana jest we wspomnianych państwach za pomocą sieci rurociągów wysokociśnieniowych umożliwiających w szczególności zasilanie dużych odbiorców zlokalizowanych w zagłębiu metalurgicznym i chemicznym.

- 5 W celu zasilania swojej sieci rurociągów Air Liquide wykorzystuje zakład produkcji gazów technicznych na obszarze miasta Seraing w regionie Liège. Zakład ten zawiera również tłocznnię gazu.

Krajowe ramy prawne

- 6 W dniu 13 grudnia 1999 r. rada miasta Seraing wydała rozporządzenie wprowadzające podatek od siły napędowej. Rozporządzenie to nakłada na przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe, finansowe i rolne prowadzące działalność na obszarze tej gminy roczny podatek od silników stosowanych przy eksploatacji przedsiębiorstwa lub jego filii, niezależnie od wprowadzającego je w ruch paliwa lub innego źródła energii. Kwota tego podatku jest proporcjonalna do mocy stosowanego silnika.
- 7 Artykuł 3 wspomnianego rozporządzenia przewiduje pewne sytuacje uprawniające do zwolnienia od tego podatku. W szczególności, na podstawie akapitu dziewiątego tego artykułu, zwolnione są od podatku od siły napędowej silniki stosowane w tłoczniach gazu ziemnego w celu wprowadzania w ruch sprężarek wytwarzających ciśnienie w gazociągach zasilających.
- 8 W dniu 30 października 1998 r. oraz w dniu 29 października 1999 r. rada regionu Liège wydała rozporządzenie wprowadzające podatek od siły napędowej. Rozporządzenie to ustanowiło na rzecz regionu Liège roczny podatek od silników, niezależnie od paliwa wprowadzającego je w ruch. Podatek ten został nałożony na przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe, finansowe, rolne oraz wszelkie zawody i rzemiosła. Jego kwota jest proporcjonalna do mocy stosowanego silnika.

- 9 Artykuł 5 tego rozporządzenia przewiduje liczne sytuacje uprawniające do zwolnienia od tego podatku. W szczególności, na podstawie art. 5 ust. 12 wspomnianego rozporządzenia, zwolnione są od podatku od siły napędowej silniki stosowane w tłoczniach gazu ziemnego w celu wprowadzania w ruch sprężarek wytwarzających ciśnienie w gazociągach zasilających.

Postępowania przed sądami krajowymi i pytania prejudycjalne

Sprawa C-393/04

- 10 W dniu 28 czerwca 2000 r. Air Liquide otrzymała od gminy Seraing decyzję podatkową zobowiązującą ją do zapłaty sumy w wysokości 41 275 757 BEF (1 023 199,20 EUR) z tytułu podatku od siły napędowej związanego z działalnością w 1999 r.
- 11 W dniu 22 września 2000 r. Air Liquide złożyła do Collège des bourgmestre et échevins (kolegium burmistrza i ławników) wspomnianej gminy odwołanie z wnioskiem o zwolnienie ją od tego podatku.
- 12 Air Liquide wniosła następnie do tribunal de première instance de Liège (sądu pierwszej instancji w Liège) skargę o stwierdzenie nieważności decyzji oddalającej to odwołanie. W ramach tej skargi Air Liquide wskazała na dyskryminujący charakter podatku od siły napędowej, wynikający w szczególności ze zwolnienia od podatku spółek zajmujących się dostawą gazu ziemnego, które to zwolnienie uznała za arbitralne.
- 13 Wyrokiem z dnia 28 listopada 2002 r. tribunal de première instance de Liège oddalił wspomnianą skargę jako bezzasadną.

- 14 Air Liquide wniosła od tego wyroku odwołanie do cour d'appel de Liège (sądu apelacyjnego w Liège), który postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy zwolnienie od podatku gminnego od siły napędowej wyłącznie silników stosowanych w stacjach gazu ziemnego, z wyłączeniem silników stosowanych do innych gazów technicznych należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w wersji skonsolidowanej?”

Sprawa C-41/05

- 15 W dniu 20 kwietnia 2000 r. oraz w dniu 9 maja 2001 r. region Liège skierował do Air Liquide decyzję podatkową zobowiązującą ją do zapłaty sumy w wysokości 4 744 980 BEF (117 624,98 EUR) za rok podatkowy 1999 oraz w wysokości 2 403 360 BEF (59 577,74 EUR) za rok podatkowy 2000, z tytułu podatku od siły napędowej.
- 16 W dniu 26 czerwca 2000 r. oraz w dniu 23 lipca 2001 r. Air Liquide wniosła do władz regionu Liège odwołania z wnioskiem o zwolnienie ją od tego podatku.
- 17 W związku z oddaleniem tych odwołań Air Liquide wniosła do tribunal de première instance de Liège skargę o zwolnienie ją od tego podatku oraz zwrot podatku zapłaconego przed rokiem podatkowym 1999 w wysokości 30 788 100 BEF (763 217, 06 EUR). W ramach tej skargi Air Liquide wskazała na dyskryminujący charakter podatku od siły napędowej, wynikający w szczególności ze zwolnienia od tego podatku spółek zajmujących się dostawą gazu ziemnego, jak również na niezgodność tego podatku z traktatem WE.

- 18 Tribunal de première instance de Liège postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy zwolnienie od podatku regionalnego od siły napędowej wyłącznie silników stosowanych w stacjach gazu ziemnego, z wyłączeniem silników stosowanych do innych gazów technicznych należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w wersji skonsolidowanej?
- 2) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytanie, czy sąd krajowy rozpatrujący skargę wniesioną przez podatnika, który nie korzystał ze zwolnienia od podatku regionalnego od siły napędowej, powinien nakazać pobierającemu ten podatek organowi władzy publicznej jego zwrot na rzecz podatnika, jeżeli stwierdzi, że organ władzy publicznej, który pobrał ten podatek, nie może ze względów prawnych lub faktycznych domagać się go od podatnika, który korzystał ze zwolnienia od podatku od siły napędowej?
- 3) Czy podatek od siły napędowej, nakładany na silniki stosowane przy dostawie gazu technicznego odbywającej się przez gazociągi wysokociśnieniowe i wymagającej zastosowania tłoczni gazu, należy uznać za opłatę o skutku równoważnym zakazaną przez art. 25 i nast. traktatu w wersji skonsolidowanej, jeżeli w rzeczywistości jest on pobierany przez region lub gminę w przypadku dostawy gazu technicznego poza ich granice, podczas gdy dostawa gazu ziemnego w tych samych okolicznościach jest zwolniona od takiego podatku?
- 4) Czy podatek od siły napędowej, nakładany na silniki stosowane przy dostawie gazu technicznego odbywającej się przez gazociągi wysokociśnieniowe i wymagającej zastosowania tłoczni gazu, należy uznać za podatek wewnętrzny

zakazany przez art. 90 i nast. traktatu, jeżeli dostawa gazu ziemnego jest zwolniona od takiego podatku?

5) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytania, czy podatnik, który zapłacił podatek od siły napędowej, jest uprawniony do żądania jego zwrotu od 16 lipca 1992 r., tj. od dnia ogłoszenia wyroku w sprawie Legros [i in.]?”

19 Postanowieniem prezesa drugiej izby Trybunału z dnia 21 lipca 2005 r. sprawy C-393/04 oraz C-41/05 zostały połączone dla celów procedury ustnej oraz w celu wydania wyroku.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania postawionego w sprawie C-393/04 oraz pytania pierwszego w sprawie C-41/05

W przedmiocie dopuszczalności pytań

20 Rząd belgijski oraz Komisja Wspólnot Europejskich podnoszą, że te dwa pytania są niedopuszczalne, ponieważ nawet w przypadku udzielenia na nie odpowiedzi twierdzących, odpowiedzi te nie miałyby żadnego wpływu na rozstrzygnięcie sporów zawisłych przed sądami krajowymi, mających na celu zwrot spornych podatków.

- 21 Rząd belgijski oraz Komisja przypominają, że — jak wynika z orzecznictwa Trybunału — sąd krajowy rozpatrujący wniosek przedsiębiorcy o zwrot zapłaconego podatku co do zasady nie może, nie naruszając art. 88 ust. 3 ostatnie zadanie traktatu WE, przyczynić się do ochrony praw, na jakie może powołać się podatnik. Taki zwrot [podatku] stanowi bowiem, ich zdaniem, nową bezprawnie przyznaną pomoc, zwiększającą poprzednio przyznaną pomoc, a sąd krajowy, na tej samej podstawie co każdy inny organ władzy krajowej, jest zobowiązany do stosowania się do prawa wspólnotowego, tak więc nie może wydać decyzji, której istota polegałaby na bezprawnym przyznaniu nowej pomocy.
- 22 Ten sam rząd wraz z Komisją stwierdzają, że nawet gdyby sporne zwolnienia należało uznać za pomoc państwa, skarżąca w postępowaniach przed sądami krajowymi nie miałaby podstaw do odmowy zapłaty tych podatków. Inaczej byłoby tylko w przypadku, gdyby podatki te stanowiły sposób finansowania pomocy i gdyby dochody z tych podatków miały wpływ na kwotę tej pomocy. W niniejszym przypadku jednak ani stosowanie wspomnianych zwolnień, ani ich zakres powyższych przesłanek nie spełniały.
- 23 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, w ramach ustanowionej w art. 234 WE procedury współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem, do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu (zob. wyroki z dnia 17 lipca 1997 r. w sprawie C-334/95 Krüger, Rec. str. I-4517, pkt 22 oraz z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie C-88/99 Roquette Frères, Rec. str. I-10465, pkt 18).
- 24 Należy również podkreślić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem do sądu krajowego, przed którym zawisł spór, należy ocena zarówno konieczności uzyskania orzeczenia w trybie prejudycjalnym dla możliwości orzeczenia przez niego w sprawie, jak i znaczenia przedstawionych Trybunałowi pytań dla sprawy. Trybunał może jednak odmówić orzeczenia w przedmiocie pytania prejudycjalnego postawio-

nego przez sąd krajowy, w szczególności, gdy będzie oczywiste, iż żądana wykładnia prawa wspólnotowego nie ma żadnego związku z okolicznościami faktycznymi bądź przedmiotem sporu przed sądem krajowym (zob. w szczególności wyroki z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie C-421/97 Tarantik, Rec. str. I-3633, pkt 33; z dnia 9 marca 2000 r. w sprawie C-437/97 EKW i Wein & Co, Rec. str. I-1157, pkt 52 oraz z dnia 22 stycznia 2002 r. w sprawie C-390/99 Canal Satélite Digital, Rec. str. I-607, pkt 19).

25 W odniesieniu do przedmiotu sporów przed sądami krajowymi należy zaznaczyć, że — jak wynika z akt sprawy oraz przebiegu postępowania przed Trybunałem, a w szczególności z wyjaśnień przedstawionych przez skarżącą w postępowaniach przed sądami krajowymi — chociaż żądania Air Liquide mają na celu zwrot spornych podatków, to ich celem jest również zakwestionowanie ważności przepisów prawa wprowadzających te podatki.

26 W tych okolicznościach należy udzielić odpowiedzi na postawione pytania.

W przedmiocie odpowiedzi na postawione pytania

27 Należy przypomnieć, że celem art. 87 WE jest zapobieżenie temu, by korzyści przyznawane przez władze publiczne w jakiejkolwiek formie, które zakłócają lub grożą zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, wpływały na wymianę handlową między państwami członkowskimi (wyrok z dnia 2 lipca 1974 r. w sprawie 173/73 Włochy przeciwko Komisji, Rec. str. 709, pkt 26).

- 28 Należy więc zbadać zwolnienia od podatku będące przedmiotem postępowań przed sądami krajowymi w świetle wynikających z art. 87 ust. 1 WE przesłanek zakwalifikowania środka krajowego jako pomocy państwa, czyli finansowania tego środka przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych, korzyści dla przedsiębiorstwa, selektywności tego działania oraz jego wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi i wynikającego z tego zakłócenia konkurencji.
- 29 W odniesieniu do przesłanki pierwszej i drugiej należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie pomocy jest bardziej ogólne niż pojęcie subwencji, ponieważ obejmuje ono nie tylko świadczenia pozytywne takie jak same subwencje, ale również interwencje państwa, które w różnej formie zmniejszają zwykle obciążenia budżetu przedsiębiorstwa, i które przez to, mimo że nie są subwencjami w ścisłym znaczeniu tego słowa, mają taki sam charakter i identyczne skutki (zob. w szczególności wyroki z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* i *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, Rec. str. I-8365, pkt 38; z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie C-501/00 *Hiszpania przeciwko Komisji*, Rec. str. I-6717, pkt 90 oraz z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie C-66/02 *Włochy przeciwko Komisji*, Zb.Orz. str. I-10901, pkt 77).
- 30 Wynika z tego, że środek, w drodze którego władze publiczne przyznają niektórym przedsiębiorstwom zwolnienie podatkowe, które wprawdzie nie jest związane z przekazaniem zasobów państwowych, ale stawia beneficjentów w korzystniejszej sytuacji finansowej niż innych podatników, stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE (zob. wyroki z dnia 15 marca 1994 r. w sprawie C-387/92 *Banco Exterior de España*, Rec. str. I-877, pkt 14 oraz z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze i in.*, Zb.Orz. str. I-289, pkt 132).
- 31 W odniesieniu do przesłanki trzeciej, dotyczącej selektywnego charakteru środków będących przedmiotem postępowań przed sądami krajowym, bezsporne jest, że wspomniane korzyści finansowe nie znajdują zastosowania do wszystkich podmiotów gospodarczych, lecz przyznawane są przedsiębiorcom prowadzącym określony rodzaj działalności, a mianowicie tym, którzy w tłoczniach gazu ziemnego stosują silniki wprowadzające w ruch sprężarki wytwarzające ciśnienie w gazociągach zasilających.

- 32 Ponieważ środki te nie są stosowane do wszystkich podmiotów gospodarczych, nie można ich uznać za ogólne środki polityki podatkowej lub gospodarczej (zob. ww. wyroki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 99 oraz wyrok w sprawie C-148/04 Unicredito Italiano, Zb.Orz. str. I-11137, pkt 49).
- 33 W odniesieniu do czwartej przesłanki istnienia pomocy państwa, art. 87 ust. 1 WE wymaga, aby sporny środek wpływał na wymianę handlową między państwami członkowskimi oraz zakłócał lub groził zakłóceniem konkurencji.
- 34 Z orzecznictwa wynika, że dla celów zakwalifikowania działania krajowego jako pomocy państwa nie jest konieczne stwierdzenie faktycznego wpływu przyznanej pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie zbadanie, czy pomoc może mieć wpływ na tę wymianę handlową i zakłócać konkurencję (zob. wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-372/97 Włochy przeciwko Komisji, Rec. str. I-3679, pkt 44 oraz ww. wyroki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 111 oraz w sprawie Unicredito Italiano, pkt 54).
- 35 W szczególności, gdy pomoc przyznana przez państwo członkowskie wzmacnia pozycję przedsiębiorstwa w stosunku do innych przedsiębiorstw konkurujących z nim w wewnątrzspółnotowej wymianie handlowej, należy uznać, że ma ona wpływ na tę ostatnią. Nie jest ponadto konieczne, by przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy samo uczestniczyło w tej wymianie handlowej (zob. w szczególności ww. wyroki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie Włochy przeciwko Komisji, pkt 115 i pkt 117 oraz w sprawie Unicredito Italiano, pkt 56 i pkt 58 oraz powołane tam orzecznictwo).
- 36 Wreszcie, stosunkowo niewielki stopień natężenia pomocy lub stosunkowo niewielki rozmiar przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy nie wykluczają a priori ewentualnego wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi (zob. wyrok z dnia 14 września 1994 r. w sprawach połączonych C-278/92–C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. str. I-4103, pkt 42).

37 Do sądów krajowych należy ustalenie, w świetle przedstawionych powyżej elementów wykładni, czy w spawach będących przedmiotem postępowań przed tymi sądami wystąpiła pomoc państwa.

38 Na pytanie postawione w sprawie C-393/04 oraz na pytanie pierwsze postawione w sprawie C-41/05 należy odpowiedzieć, że zwolnienie od gminnego lub regionalnego podatku od siły napędowej wyłącznie silników stosowanych w stacjach gazu ziemnego, z wyłączeniem silników stosowanych do innych gazów technicznych może być zakwalifikowane jako pomoc państwa w rozumieniu art. 87 WE. Do sądów krajowych należy ocena, czy spełnione zostały przesłanki wystąpienia pomocy państwa.

W przedmiocie pytania drugiego w sprawie C-41/05

39 W tym pytaniu sąd krajowy zmierza do ustalenia przez Trybunał skutków prawnych zakwalifikowania spornego zwolnienia jako pomocy państwa oraz uprawnień podatnika, który zapłacił podatek, od którego zwolnienie na rzecz innych przedsiębiorstw może stanowić pomoc państwa.

40 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 88 ust. 3 zdanie trzecie WE państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków pomocowych dopóki nie zostaną one uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem.

41 W tym względzie Trybunał orzekł, że interwencja sądu krajowego w system kontroli pomocy państwa może mieć miejsce jedynie wtedy, gdy jest ona wynikiem bezpośredniej skuteczności przyznanej przez orzecznictwo zakazowi wprowadzania

w życie środków pomocy państwa, zgodnie z art. 88 ust. 3 zdanie trzecie WE. Trybunał podkreślił w szczególności, że do sądów w państwach członkowskich należy ochrona praw podmiotów prawnych przed ewentualnym naruszeniem przez władze krajowe zakazu wprowadzania w życie pomocy (zob. wyrok z dnia 21 października 2003 r. w sprawach połączonych C-261/01 i C-262/01 Van Calster i in., Rec. str. I-12249, pkt 53).

42 W odniesieniu do środków, jakie można lub należy podjąć w celu zapewnienia tej ochrony sądowej Trybunał uściślił, że sąd krajowy musi wyciągnąć wszystkie konsekwencje z naruszenia wskazanego przez podmioty prawne, zgodnie z krajowymi środkami proceduralnymi, i to zarówno w odniesieniu do ważności aktów wprowadzających w życie środki pomocy, jak i odzyskania wsparcia finansowego przyznanego z naruszeniem art. 88 ust. 3 WE (zob. wyroki z dnia 21 listopada 1991 r. w sprawie C-354/90 Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires i Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, Rec. str. I-5505, pkt 12 oraz z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie C-174/02 Streekgewest, Rec. str. I-85, pkt 17).

43 Trybunał orzekł również, że podmioty zobowiązane do zapłaty podatku nie mogą, w celu uniknięcia jego zapłaty, powoływać się na okoliczność, iż zwolnienie od tego podatku, z którego korzystają inne przedsiębiorstwa, stanowi pomoc państwa (zob. wyrok z dnia 20 września 2001 r. w sprawie C-390/98 Banks, Rec. str. I-6117, pkt 80). Wynika z tego, że nawet przy założeniu, iż zwolnienie będące przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 WE, ewentualna bezprawność tej pomocy nie może wpłynąć na zgodność z prawem samego podatku.

44 Artykuł 88 ust. 3 zdanie trzecie WE określa bowiem obowiązek, którego celem jest zapewnienie, aby pomoc nie była przyznawana zanim Komisja nie uzna jej za zgodną ze wspólnym rynkiem. W związku z tym uprawnienia sądów krajowych mają przede wszystkim charakter zapobiegawczy i nie mogą przekraczać zakresu uprawnień przyznanых Komisji przy wydawaniu decyzji w przedmiocie zgodności pomocy państwa z prawem po przeprowadzeniu dogłębnego jej badania.

- 45 Należy wreszcie zauważyć, że rozszerzenie kręgu potencjalnych beneficjentów na inne przedsiębiorstwa nie pozwala na wyeliminowanie skutków pomocy przyznanej z naruszeniem art. 88 ust. 3 WE, lecz przeciwnie, przynosi ono w konsekwencji zwiększenie skutków tej pomocy.
- 46 Odmienne byłyby w przypadku, gdyby podatek oraz przewidziane zwolnienie stanowiły integralny składnik pomocy. Aby podatek można było uznać za integralny składnik pomocy, niezbędne jest istnienie w świetle znajdujących zastosowanie uregulowań krajowych koniecznego związku między podatkiem a pomocą, w tym znaczeniu, że dochody uzyskane z podatku są obowiązkowo przeznaczane na finansowanie pomocy i wpływają one bezpośrednio na stopień natężenia pomocy, a w konsekwencji również na ocenę z punktu widzenia zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem (zob. ww. wyrok w sprawie Streekgewest, pkt 26 oraz wyrok z dnia 27 października 2005 r. w sprawach połączonych C-266/04–C-270/04, C-276/04 i C-321/04–C-325/04 Casino France i in., Rec. str. I-9481, pkt 40). Niemniej jednak, nie może być mowy o jakimkolwiek koniecznym związku pomiędzy podatkiem a zwolnieniem od tego podatku przysługującym pewnej kategorii przedsiębiorstw. W rzeczywistości zwolnienie podatkowe i jego zakres nie zależą od dochodów z podatku (zob. ww. wyroki w sprawie Streekgewest, pkt 28 oraz w sprawie Casino France i in., pkt 41).
- 47 Bezsporne jest, że w sprawie będącej przedmiotem postępowania przed sądem krajowym nie stwierdzono istnienia takiego związku między podatkiem od siły napędowej a przewidzianymi zwolnieniami od tego podatku.
- 48 W konsekwencji na pytanie drugie postawione w sprawie C-41/05 należy odpowiedzieć, że ewentualna bezprawność zwolnienia podatkowego tego rodzaju jak zwolnienie będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, w świetle przepisów wspólnotowych z dziedziny pomocy państwa nie wpływa na zgodność z prawem samego podatku w ten sposób, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zapłaty podatku nie mogą w celu uniknięcia jego zapłaty bądź uzyskania jego zwrotu powoływać się na przed sądem krajowym na niezgodność przyznanego zwolnienia z prawem.

W przedmiocie pytania trzeciego i czwartego postawionych w sprawie C-41/05

— Uwagi wstępne

- 49 W pytaniu trzecim i czwartym sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy podatek od siły napędowej może stanowić opłatę o skutku równoważnym do ceł przywozowych i wywozowych w rozumieniu art. 25 WE lub dyskryminujący podatek wewnętrzny zakazany przez art. 90 WE.
- 50 Na wstępie należy przypomnieć, że postanowienia traktatu odnoszące się do opłat o skutku równoważnym oraz do dyskryminujących podatków wewnętrznych nie są stosowane kumulatywnie, w ten sposób, że ten sam środek nie może w systemie traktatu należeć jednocześnie do tych dwóch kategorii (zob. wyrok z dnia 2 sierpnia 1993 r. w sprawie C-266/91 Celbi, Rec. str. I-4337, pkt 9).

— W przedmiocie pytania trzeciego

- 51 Należy zaznaczyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem każde, nawet najmniejsze, jednostronnie nałożone obciążenie finansowe, niezależnie od jego nazwy i metody, dotyczące towarów ze względu na fakt przekroczenia granicy, które nie jest jednocześnie cłem w ścisłym tego słowa znaczeniu, stanowi opłatę o skutku równoważnym w rozumieniu art. 25 WE (zob. wyroki z dnia 17 września 1997 r. w sprawie C-347/95 UCAL, Rec. str. I-4911, pkt 18; z dnia 9 września 2004 r. w sprawie C-72/03 Carbonati Apuani, Rec. str. I-8027, pkt 20 oraz z dnia 8 listopada 2005 r. w sprawie C-293/02 Jersey Produce Marketing Organisation, Rec. str. I-9543, pkt 55).

- 52 Biorąc pod uwagę powyższą definicję, w odniesieniu do cech charakterystycznych podatku będącego przedmiotem postępowania przed sądem krajowym należy stwierdzić, że — jak wynika z przebiegu postępowania przed Trybunałem — podatek ten dotyczy w szczególności użytkowników silników wprowadzanych w ruch w celu dostawy gazu technicznego za pomocą gazociągów wysokociśnieniowych wymagającej zastosowania tłoczni gazu. Wspomniany podatek dotyczy ponadto wielu rodzajów działalności przemysłowej wymagającej stosowania takich silników.
- 53 W konsekwencji to funkcjonowanie tych silników oraz zużycie przez nie energii stanowi zdarzenie podatkowe, niezależnie od wprowadzającego je w ruch paliwa lub innego źródła energii. W związku z tym, że podatek ten nie jest pobierany z powodu przekroczenia granicy, jest on bez związku z przywozem lub wywozem towarów.
- 54 Na pytanie trzecie postawione w sprawie C-41/05 należy zatem odpowiedzieć, że podatek od siły napędowej, nakładany w szczególności na silniki stosowane przy dostawie gazu technicznego odbywającej się przez gazociągi wysokociśnieniowe nie stanowi opłaty o skutku równoważnym w rozumieniu art. 25 WE.

— W przedmiocie pytania czwartego

- 55 Jak podkreślił już Trybunał, art. 90 WE stanowi w systemie traktatu uzupełnienie postanowień odnoszących się do zniesienia ceł oraz opłat o skutku równoważnym. Celem tego postanowienia jest zapewnienie swobodnego przepływu towarów między państwami członkowskimi w normalnych warunkach konkurencji poprzez wyeliminowanie wszelkich form ochrony mogącej wynikać z nakładania dyskryminujących podatków wewnętrznych na towary pochodzące z innych państw członkowskich (wyroki z dnia 27 lutego 1980 r. w sprawie 168/78 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. 347, pkt 4; w sprawie 169/78 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. 385, pkt 4 oraz w sprawie 171/78 Komisja przeciwko Danii, Rec. str. 447, pkt 4).

- 56 Należy dodać, że obciążenia finansowe należące do ogólnego systemu podatków wewnętrznych obejmujących systematycznie grupy towarów według jednakowych obiektywnych kryteriów i niezależnie od ich pochodzenia lub przeznaczenia wchodzi w zakres art. 90 WE (zob. w szczególności wyroki z dnia 3 lutego 1981 r. w sprawie 90/79 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. 283, pkt 14; z dnia 16 lipca 1992 r. w sprawie C-163/90 Legros i in., Rec. str. I-4625, pkt 11 oraz z dnia 16 grudnia 1992 r. w sprawie C-17/91 Lornoy i in., Rec. str. I-6523, pkt 19).
- 57 W odniesieniu do podatku od siły napędowej będącego przedmiotem postępowania przed sądem krajowym należy zaznaczyć, że nie dotyczy on w szczególności ani zróżnicowany sposób towarów wywożonych bądź przywożonych, biorąc pod uwagę, że wiąże się on z działalnością gospodarczą wykonywaną przez przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe, finansowe lub rolne, nie zaś z towarami jako takimi.
- 58 Należy ponadto podkreślić, że fakt, iż przyznane zwolnienie dotyczy silników stosowanych przy dostawie gazu ziemnego, nie wystarczy do stwierdzenia dyskryminującego charakteru tego podatku, ponieważ — jak wynika z przebiegu postępowania przed Trybunałem — nie wydaje się, by gaz ziemny był towarem podobnym do gazu technicznego bądź konkurencyjnym w stosunku do niego.
- 59 Na czwarte pytanie należy więc odpowiedzieć, że podatek od siły napędowej, nakładany w szczególności na silniki stosowane przy dostawie gazu technicznego odbywającej się przez gazociągi wysokociśnieniowe nie stanowi dyskryminującego podatku wewnętrznego w rozumieniu art. 90 WE.
- 60 Uwzględniając odpowiedzi udzielone na pytanie trzecie i czwarte, postawione w sprawie C-41/05, nie udziela się odpowiedzi na pytanie piąte postawione w tej sprawie.

W przedmiocie kosztów

- 61 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Zwolnienie od gminnego lub regionalnego podatku od siły napędowej wyłącznie silników stosowanych w stacjach gazu ziemnego, z wyłączeniem silników stosowanych do innych gazów technicznych może być zakwalifikowane jako pomoc państwa w rozumieniu art. 87 WE. Do sądów krajowych należy ocena, czy spełnione zostały przesłanki wystąpienia pomocy państwa.**

- 2) **Ewentualna bezprawność zwolnienia podatkowego tego rodzaju jak zwolnienie będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, w świetle przepisów wspólnotowych z dziedziny pomocy państwa nie wpływa na zgodność z prawem samego podatku w ten sposób, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zapłaty podatku nie mogą w celu uniknięcia jego zapłaty bądź uzyskania jego zwrotu powoływać się na przed sądem krajowym na niezgodność przyznanego zwolnienia z prawem.**

- 3) **Podatek od siły napędowej, nakładany w szczególności na silniki stosowane przy dostawie gazu technicznego odbywającej się przez gazociągi wysokieciśnieniowe nie stanowi opłaty o skutku równoważnym w rozumieniu art. 25 WE.**

- 4) **Podatek od siły napędowej, nakładany w szczególności na silniki stosowane przy dostawie gazu technicznego odbywającej się przez gazociągi wysokieciśnieniowe nie stanowi dyskryminującego podatku wewnętrznego w rozumieniu art. 90 WE.**

Podpisy